



Uitgave 3 2022



Vereniging voor natuur- en milieueducatie

De Kroetwusj

Colofon

DE KROETWUSJ

Wordt uitgegeven door IVN Elsloo en is bestemd voor leden en donateurs. Dit verenigingsblad verschijnt 4 x per jaar en wordt samengesteld door Nel de Geus en Margriet Roberts.

Uw inbreng kan worden gezonden naar Stationsstraat 188, 6181 AM Elsloo; nelladegeus@gmail.com en margriet.roberts49@gmail.com

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter: Remi Diris
Secretaris: Frans Stassen
Penningmeester: Martin Meulenberg
Plv. voorzitter: Chris Wolthuis
Plv. secretaris: Harry Lemmens
Secretariaat: Postbus 575, 6180 AB Elsloo
Tel. 046 – 437 2744
Website: www.ivn/afdeling/ivn-elsloo
Beheer website: Henk Jacobs
Facebook: Angélique Diris

Werkgroepen:

Botanische tuin: Wiel Lemmerling
Vogels: Bert Heijnen
Excursies: Hub de Rooy
Dia-avonden: Chris Wolthuis / Martin Meulenberg
Dassen: Remi Diris
Jeugd: Remi Diris
Bever: Jan Franssen

Uitgifte

De volgende Kroetwusj wordt uitgegeven in december 2022
Kopij inleveren voor 1 december 2022
Redactie en vormgeving: N. de Geus; M. Roberts

Verantwoording:

De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van ingezonden artikelen en brieven. De redactie heeft het recht om ingezonden stukken niet te plaatsen. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden teksten aan te passen met als doel de leesbaarheid te vergroten. Een volledige verantwoording is te verkrijgen bij de redactie.

Foto's van de schrijvers indien niet anders vermeld

Foto cover: Pierre Reubsaet

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Van de bestuurstafel	4
Jubileumfeest	8
Kruidenwandeling	18
Bijendag	23
Kidsmiddag	30
Waarnemingen	32
Vleermuiskast	45
Beverwerkgroep	49
Vuurvliegjeswandeling	51
Dagexcursie vogelwerkgroep Zeeland	55
Huiszwaluwentelling	57
Gierzwaluw	60
Kroetwusj	63
Dia-avonden	65
Jaarprogramma vogelwerkgroep	68
Jaarprogramma excursiewerkgroep	69
Voor het geval dat.....	70

Van de bestuurstafel

Remi Diris (voorzitter)

Op de dag dat ik dit stukje mag schrijven, is het voor de meeste schoolgaande kinderen nog net een paar dagen vakantie. Volgende week is dit feest voorbij en mogen ze weer naar school. En dat terwijl het erop lijkt dat het mooie weer nog even aan blijft houden, ach, je kunt niet alles hebben in het leven.

Maar betreffende de schoolgaande kinderen: enkele weken geleden werd ik benaderd door enkele 18- en 19-jarigen (categorie: 'jongeren') die een jongerengroep hebben gevormd binnen DOP Elsloo. Of wij het zagen zitten om met hen activiteiten te ondernemen? Ze wilden heel graag meer leren over de natuur. Zo hadden ze bijvoorbeeld gehoord over de kruiden- en glimwormwandelingen (vinden plaats in juni, is dus iets voor volgend jaar) en over onze botanische tuin. Nou, ze zijn van het doorpakken: het is vandaag 30 augustus en ik heb hen enkele uren mogen begeleiden in de botanische tuin, waar ze een natuurquiz hebben gehouden, en een geur-/smaaktocht langs de perken. Hun reacties op de maggiplant (*deze smaakt naar de soep van mijn oma*) en de zaadjes van de venkel (*deze smaakt naar de muisjes op beschuit*) waren kostelijk. Het was een supergezellige en -gemotiveerde groep, waar ik na afloop mee aan hun picknick mocht aanschuiven. Ze vonden het een geweldige dag en gaven aan dat deze eerste kennismaking naar meer smaakte.

En ook de lagere schoolkinderen mogen we niet vergeten. 10 juli jl. hebben we met ruim 50 kinderen van groep 5 en een grote groep van eigen vrijwilligers (al- len: heel hartelijk bedankt voor jullie geweldige bijdrage)

namens de jeugdwerkgroep een werkelijk geweldige bij-
endag gehad. Zowel de leraren, begeleidende ouders
en kinderen waren superenthousiast over het gebo-
dene. Zie ook het betreffende artikel in deze Kroetwusj
en enkele tekeningen van de kinderen.

's Anderendaags heb ik een hartstikke leuk gesprek ge-
had op de lagere school, waarbij wij van de boven- en
benedenbouwcoördinatoren het volgende schema heb-
ben gekregen voor alle groepen voor het komende
schooljaar. Naast de bestaande en ongewijzigde voor-
jaars- (groep 5) en najaarswandelingen (groep 6) van
Frans Pepels, kunt u denken aan een kabouterwande-
ling voor groep 1 en 2, slootjesdag voor groep 3, bever-
dag voor groep 4, bijendag voor groep 5, vogelnestkast-
jes bouwen met groep 7 en een dassenwandeling voor
groep 8. Voor alle activiteiten zijn intern IVN Elsloo
reeds coördinatoren gevonden en Jan Franssen is met
zijn beverwerkgroep als eerste aan de beurt, aangezien
alleen de beverdag nog in 2022 plaatsvindt en wel op
14 november. Ook dit belooft voor de kinderen van
groep 4 een memorabele dag te worden.

Goed nieuws voor de das: Ben Smeets heeft ons foto's
toe laten komen van stevige dassenactiviteiten in de
megagrote burcht langs de Maas. Onze dassenvrien-
den hebben het hier duidelijk nog steeds naar hun zin
en blijkbaar laten ze zich door niets en niemand hier
wegjagen. Groot gelijk. Het wordt wel een beetje span-
nend in het dassenweike langs de Scharberg. De door
de gemeente geleverde pruimenboom doet het goed en
heeft de hete periode goed doorstaan. De nieuw gele-
verde mispel staat er echter maar sombertjes bij met
bruine blaadjes, ondanks dat Jo Vaessen hem diverse
malen van water heeft voorzien. Afwachten...

De vogelwerkgroep gaat drukke maanden tegemoet. Binnenkort wordt er weer volop door de vogels verder getrokken. Maar ook in de zomerperiode is men druk bezig geweest, denk aan het tellen van de sjwerbelkes (vert: zwaluwen), waarbij de bevindingen niet slecht, maar ook niet echt bemoedigend waren. Verder is men erin geslaagd om 1 van de vleermuizenkasten op te hangen, hoog aan de zijgevel van de Molenaarswoning. Overigens met behulp van een steiger van Wim Smeets, want de kast bleek toch wel echt te zwaar te zijn om via bijvoorbeeld een ladder op te hangen. Hopelijk mogen we binnenkort waarnemen dat deze kast diverse vleermuizenfamilies doet huisvesten.

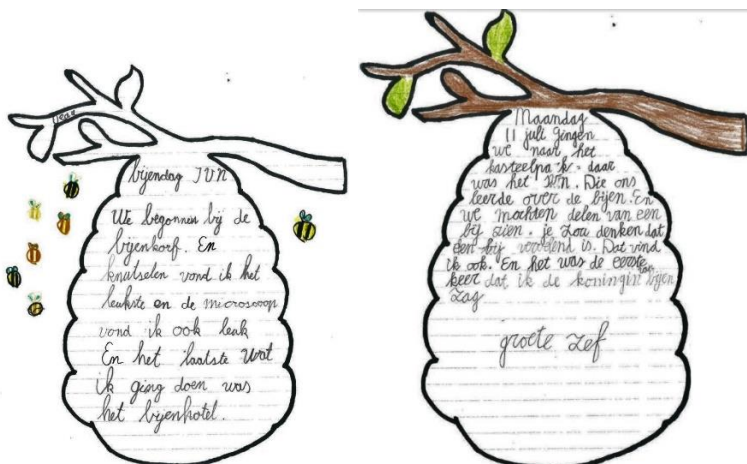
Verder heb ik een bijzondere waarneming. Voor de vele leden van de tuinwerkgroep moge het een standaard ritueel zijn, maar ik ben pas sinds kort in de gelegenheid om er ook op de woensdagochtenden bij te zijn. En wat blijkt? Na afloop, zo rond de middag, verzamelt iedereen zich aan de languit opgestelde tafels. Voor koffie, thee en wat lekkers, wat iemand dan heeft meegenomen. Ik ben morgen aan de beurt: Angélique heeft 2 heerlijke vlaaien gebakken, zodat ik alsnog de aanwezigen op mijn verjaardag (was in juli) kan trakteren. Voor alle andere leden van IVN Elsloo: dan hadden jullie ook maar lid moeten worden van de tuinwerkgroep ;-)

De excursiewerkgroep heeft in juni enkele wandelingen gehouden. Een werkelijk ontzettend leuke kruidenwandeling (zie het betreffende artikel elders in deze Kroetwusj) en diverse glimwormenwandelingen. M.b.t. deze laatste hebben zelfs enkele mensen van NPO2 aan Gertie Cordewener laten weten dat ze hieraan gingen deelnemen. Beide wandelingen liggen 'erg goed in de

markt', want ik heb ook buiten het IVN velen over deze als bijzonder gekenmerkte wandelingen horen spreken, denk ook aan de jongeren, eerder in dit artikel genoemd. En natuurlijk mogen we de kidsactiviteiten-middag op zondag 26 juni, niet vergeten te vermelden, waar weer veel jeugd en (groot)ouders op af zijn gekomen!

Al met al is er weer heel veel gebeurd. En ligt er nog heel veel in het verschiet. Gaat bijvoorbeeld in september echt de bouw van het paviljoen in onze tuin van start? Ik ben benieuwd.

Tot de volgende keer/Kroetwusj.



Resultaten van de vrijendag, zie bl. 23
Tekeningen van kinderen met hun eigen teksten

Feest IVN op zaterdag 11 juni 2022

Harry Lemmens

Op zaterdag 11 juni is het eindelijk zover. Na twee vergeefse pogingen in 2020 en 2021, om het 50-jarig bestaan van de botanische tuin op grootse wijze te vieren, dan nu maar een feest voor alle leden en hun partners. Zo maar zo'n belangrijke happening helemaal voorbij laten gaan is geen optie. Het zou een feest worden met een bijzonder tintje, maar daarover later meer. Ook kom ik nog terug op de datum 11 juni waardoor een aantal leden er niet kunnen zijn, omdat ze dan al met vakantie zijn. Heel spijtig, maar dat ging niet anders.

Na een gedegen en uitgebreide voorbereiding worden de gasten vanaf 19.30 u welkom geheten door onze voorzitter Remi en worden ze in het bezit gesteld van een vijftal consumptiemunten. Bij binnenkomst kun je al gelijk zien dat men er zin in heeft. Handen worden geschud, de gezichten staan op vrolijk en de dames zijn er echt voor gaan zitten. Om 20.00 u wordt koffie en thee uitgeserveerd en kunnen de gasten zich zelf voorzien van een heerlijk stuk Limburgse vlaai. Alles is keurig voorbereid door Henri Mak en zijn mensen. Los van de normale ontvangst is er ook een ontvangst uit het zicht van "de normale gasten". In een zijzaaltje ontvang ik burgemeester Marjon Leurs - Mordang en haar secretaresse mevrouw ten Broeke, de voorzitter van het Oranjecomité de heer Pepels en zijn partner, de heren Wim Poeth en Jos Drubers, resp. voorzitter en secretaris van Stichting Erfgoed Stein en hun partners en last but not least de dochters van Chris en Wilma, Marjan en Willeke, hun partners en de 4 kleinkinderen. Conform afspraak zijn allen om 20.15 u aanwezig. Zoals afgesproken houdt Remi om 20.25 u zijn welkomsttoespraak.



Harry Lemmens

Daarna neem ik het over en begeleid ik de speciale gasten naar de gereserveerde plaatsen. Het is mooi om te zien dat Chris Wolthuis helemaal niets in de gaten heeft. Pas nadat de burgemeester Chris en Wilma naar voren roept, valt het kwartje.



De burgemeester ontpopt zich als een bevlogen vertelster en toont zich een warm mensen-mens. Prachtig om zo'n burgemeester in onze gemeente te mogen

hebben. Terwijl diverse camera's flitsen, benoemt de burgemeester namens de koning Chris tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Een ovationeel applaus onderstreept op overduidelijke manier hoe deze belangrijke benoeming hem wordt gegund. Uiteraard wordt ook Wilma in deze toekenning betrokken, want als het thuisfront niet achter de inzet voor het vrijwilligerswerk staat, dan kun je het wel vergeten.



Na de uitreiking van de versierselen, vergezeld door zoenen van de burgemeester, de mooie ruikers bloemen etc. is de beurt aan familie, de speciale gasten en de leden van IVN en hun partners om Chris en Wilma te feliciteren. Daarna wordt door de volle zaal uit volle borst een lang zal hij leven gezongen. Het doet me erg goed om te zien en te horen dat Chris en Wilma zeer ingenomen zijn met deze blijk van waardering voor de vele vrijwilligerswerkzaamheden en de ondersteuning daarbij vanuit het thuisfront. Eindelijk hoeft Wilma niet meer stiekempjes te acteren; heel knap hoe ze alles

voor zich heeft kunnen houden. Nog even waarom 11 juni? In geval je bij een speciale gelegenheid de Koninklijke Onderscheiding wilt laten uitreiking, dan moet je uiterlijk 6 maanden van te voren de voordracht hebben ingediend. Aangezien dat niet zo maar even gaat, duurt het tot 11 december verleden jaar voordat alles rond is en de ambtelijke molens kunnen gaan draaien.

Om 21.15 u is de beurt aan mevrouw Cor Versluis van het streekmuseum, die gedurende bijna $\frac{3}{4}$ uur de nostalgische modeshow van aangenaam en deskundig commentaar en uitleg voorziet. 10 dames en heren tonen de klederdracht van vroeger en voor velen is het een "Aha Erlebnis", een blik van herkenning met het verleden. Van alles komt voorbij, zoals dames en heren op chique, in werktenue, de "koelman", de dokter en verpleegster, de veldwachter en een echtpaar in nachttenuue. Als je die nachtkleding ziet, kun je je bijna niet voorstellen dat er toen zo veel kinderen zijn verwekt. Wat "ene ambras" om tot zover te komen. Na een dankbaar applaus maken de dames en heren van het streekmuseum gebruik van de uitnodiging om nog wat te blijven onder het genot van drankjes en hapjes.



Om 22.15 u en later op de avond nog een keer is de beurt aan Vera Maesen-Diris, echtgenote van zoon Nic en schoondochter van Remi en Angélique, om de zogenaamde IVN-quiz te houden.



Vera en quiz-deelnemers

Van tevoren heb ik aan alle werkgroepen gevraagd informatie aan te leveren voor het opstellen van de vragen. Uiteindelijk heb ik 40 vragen over flora en fauna alsmede enkele zogenaamde “beslissingsvragen” opgesteld. Op deskundige wijze lanceert Vera de vragen de zaal in. De aanpak met rode en groene kaarten werkt voortreffelijk. De afvallers moeten telkens gaan zitten om uiteindelijk tot de winnaars te komen. Het afvallen gaat in een rap tempo en valt me toch wel wat tegen. En ik maar denken dat het goed te doen moet zijn. Een keer blijven 2 dames over die een beslissingsvraag krijgen; de andere keer hebben we gelijk één winnares. Voor de winnaressen is er een heerlijke chocoladereep met daarop in sierlijke letters “proficiat”. Het is het zo genoemde zwakke geslacht dat met kop en schouders boven de heren uitsteekt. Goed gedaan dames!



Quiz-winnaressen: *Els Driessen* en *José Op den Camp*

Verder is er gelegenheid tot dansen, maar dat is aan de meesten niet besteed. Of te stram in de spieren of plankenvrees? Ik weet het niet. Een van de weinigen die zich van zijn goede kant laat zien, is onze voorzitter Remi. Beetje jammer dat zijn goede voorbeeld niet wordt opgevolgd. Helaas ook voor Remi dat het hem niet gelukt de burgemeester te verleiden tot een dansje met hem. Volgende keer wellicht meer succes.



Gedurende de gehele avond worden we keurig voorzien van drankjes en hapjes door het voortreffelijke personeel van het Maaslandcentrum onder leiding van Henri Mak en zorgt Wesley voor stemmige muziek. Om 24.00 u gaat de tap dicht en is het tijd om huiswaarts te gaan. Afgaande op de reacties vanuit de zaal en de eigen waarnemingen denk ik te kunnen spreken van een zeer geslaagde avond. In ieder geval ben ik zelf met een voldaan gevoel naar huis gegaan. Ik wil u niet onthouden dat ik van een aantal buitenstaanders te horen kreeg dat we een fijne vereniging zijn en dat ons ledenaantal jaloersmakend is. Als je dat hoort, vervult het je van trots.

Ik vond het een eer dat ik voor u dit feest mocht organiseren.

P.S.

Dank aan: burgemeester en secretaresse, vertegenwoordigers van Stichting Erfgoed Stein, vertegenwoordigers van Oranjecomité Stein en familie van Chris en Wilma voor hun aanwezigheid en bijdragen; Remi voor zijn rol als gastheer; Angélique voor het maken van de foto's; Vera voor het leiden van de quiz; Wesley voor het verzorgen van de muziek; het streekmuseum voor het verzorgen van de nostalgische modeshow; werkgroepen voor hun bijdrage aan de quizvragen en tot slot Henri Mak en zijn personeel van het Maaslandcentrum. Mocht ik iemand zijn vergeten, dan hiervoor mijn welgemeende excuses.

Foto's Angélique Diris

15:18

81%

facebook



Gemeente Stein



1 u · 🌐

Op zaterdagavond 11 juni verraste burgemeester Leurs de heer Wolthuis met een Koninklijke Onderscheiding. Hij werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. 🇳🇱 De heer Wolthuis zet zich als vrijwilliger al jarenlang in voor de IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie Elsloo. 🌿 De feestelijke gebeurtenis vond plaats in het Maaslandcentrum in Elsloo. Van harte gefeliciteerd! 🎉



👍❤️ 8

4 opmerkingen



*Wilma en Chris Wolthuis in de Botanische tuin Elsloo
Foto: Pierre Reubsaet*



*De nostalgische modeshow was een groot succes!
Foto's: Pierre Reubsaet*

Kruidenwandeling – het eten van gele bloempjes

Remi Diris

19 juni was de grote dag: mijn vrouw en ik gingen een weekje met de caravan naar Zeeuws Vlaanderen (voor de kenners: naar Hoofdplaat nabij Breskens). Maar er stond nog één ding op het programma, waar ik voor vertrek - natuurlijk met toestemming van mijn lieve echtgenote - nog even heel graag aan mee wilde doen: de kruidenwandeling. En dus stond ik om 10 uur met een aardige groep van enthousias-



telingen klaar voor deze trip, geleid door gids Marjo Dulens, ondersteund door medegids Gertie van Hees. Ik weet best wel wat er zo om ons heen groeit en bloeit, maar ik weet ook heel goed dat ik heel veel nog niet weet. Mijn verwachtingen werden niet teleurgesteld. Om in dit verslag elk plantje op te gaan sommen dat we zijn tegengekomen, dat zou een hele Kroetwusj gaan vullen. Vandaar dit ik enkel de (en dit is heel subjectief) meest interessante delen uit mijn aantekeningen graag met u wil delen.

Planten kennen inhoudsstoffen. Bij de ene plant zorgen deze ervoor dat-ie niet goed smaakt (beschermt tegen vraat), bij de andere plant zorgen deze voor het herstellvermogen. Of bijvoorbeeld dat de plant aantrekkelijk is voor insecten. Maar hoe dan ook: deze stoffen – mits zeer zorgvuldig gebruikt – kunnen ook een inwerking hebben op het menselijke lichaam. Een mooi voorbeeld is de bijvoet, waar de oude Romeinen, of pelgrims, de blaadjes in de schoenen deden. De plant bevat looistoffen, waardoor de voeten minder gaan zweten. Een ander voorbeeld zijn de wilgen, die salicine bevatten, wat heeft geleid tot de ontwikkeling van de aspirientjes. Of denk aan de smalle en brede weegbree (een 'luchtwegkruid') waarvan het extract slijmoplossend is. Maar ook verlichting kan brengen bij insectenbeten of brandnetels. De oplossingen voor vele problemen, staan dus letterlijk om de deur. U wilt uw bloeddruk reguleren? Neem (of droog) wat blaadjes en bloei van de meidoorn en trek daar thee van. U heeft een wrat? Breng dagelijks wat van dat oranje sap van de stinkende gouwe op uw wrat aan.



Dolle kervel

Maar voorzichtigheid is troef. Dacht ik bij Terhagen een hele groep van onschuldig fluitenkruid gevonden te hebben, wist Marjo te vertellen dat dit de dolle kervel is (zie foto hierboven). Oeps: licht giftig. Dat geldt in nog sterkere mate voor de digitalis, het vingerhoedskruid, een bijzonder giftige plant. Toch werd/wordt ook deze gebruikt voor medicijnen, maar als gezegd: er moet bijzonder voorzichtig omgegaan worden met de toegepaste doseringen.

Gelukkig zijn de meeste planten onschuldig voor de mens. Kun je thee zetten van het heermoes (arthrose), of kun je 'hongerbrood' bakken van het zaad van de (mel)ganzenvoet. Huh, wacht, brood van de ganzenvoet? Deze informatie van Marjo was voor mij een onbekende. Google leerde mij dat het brood, gebakken van het gemalen zaad van de melganzenvoet, smalend 'hongerbrood' wordt genoemd, maar verwees mij ook naar quinoa, eveneens een lid van de ganzenvoetfamilie, waarvan al duizenden jaren de zaden worden gemalen tot meel en gebakken als brood. Wellicht wil een lezer dit eens gaan proberen met de ganzenvoet en de resultaten met ons delen in een volgende Kroetwusj...?



Foto: Marjo Dullens



Onderhand wordt het tijd om eens aandacht te gaan geven aan de subtitel van dit stuk: het eten van gele bloempjes. In vele tuinen staat de teunisbloem. Wist u dat je die gele blaadjes kunt toevoegen aan een salade? *'Probeer maar eens een blaadje'*, moedigde Marjo me aan. Was me dat een verrassing: het smaakte heel zoet, een echte aanrader. Maar hier hield het niet bij op. Bij de ezeltjes bij het Hoge Bos stond een toorts, met prachtige en felle gele bloemetjes. Ook deze zouden eetbaar zijn. Dat moest ik natuurlijk proberen en warempel: hartstikke lekker/zoet. En als bonus ook nog eens verzachtend op slijmvliezen en

luchtwegen. Wat een openbaring, vanaf nu is er geen teunisbloem of toorts meer veilig voor mij. En dan nog wat 'bonusplanten'. Bij de Krømme Diek stond de adderwortel, vernoemd naar de dubbele draaiing van de wortel. Bevat looizuur, tegen diarree of keelslijm. Of denk aan de welbekende smeewortel, een kompres versnelt het genezen van een wond (b.v. bij een beenbreuk).

Al met al een bijzonder leerzame wandeling. Met aansluitend in de kasteeltuin een door Thea van der Gugten opgestelde lange theetafel waar alle gasten aan plaats mochten nemen. Je kon zelf thee maken van vlier, brandnetel, noem maar op. Of je maakte je eigen siroop/limonade. Op diverse plekken stond er brood op de tafel, met enkele soorten kruidenboter – heerlijk. Al met al een leuke, leerzame en ook nog eens smakelijke wandeling, een mooi begin van onze vakantie!



De nazit: gezellig!

Bijendag

Anki Brorens

Op maandagochtend 11 juli om 9.00 wordt de IVN-tuin overspoeld door ongeveer 60 leerlingen van groep 5 van Kindcentrum Aelse, samen met hun leerkrachten en een aantal ouders. De bedoeling van deze dag is de kinderen kennis te laten maken met de bijzondere wereld van de bijen. De kinderen worden verdeeld in 5 groepen en gaan verspreid door de tuin deelnemen aan de verschillende activiteiten. Na 30 minuten wordt er gerouleerd, zodat elk kind aan alles kan deelnemen.

Bijenquiz

Na een inleidend verhaal, met informatie over de bijenwereld worden er een 20-tal vragen gesteld. De kinderen moeten door middel van het omhoog houden van een rood of groen kaartje hierop antwoorden.



Bijenkast en honing proeven

In de showkast is mooi te zien hoe een bijenvolk leeft. De kinderen krijgen uitleg over het bijenvolk, dat bestaat uit een koningin, heel veel werksters en een aantal darren. De raten met honing, stuifmeel en het broed zijn goed zichtbaar door de transparante wand heen. Na wat zoeken kunnen de meeste kinderen tussen alle werksters de koningin ontdekken. Ook kan er honing worden geproefd.



Insectenhotel

In deze kast, die bestaat uit verschillende materialen waar gaten in gemaakt zijn, en met open rietstengels, leggen de wilde bijen hun eitjes. In elke stengel/opening legt de bij een beetje stuifmeel neer met daarbij een eitje. Daarna metselt ze het gaatje dicht en begint weer opnieuw met wat stuifmeel en een volgend eitje totdat de hele gang dicht is. De kinderen kunnen in een transparant observatiebuisje zien hoe dit binnen in de gang uitziet. Zo wordt het verschil duidelijk tussen de honingbij en de wilde bij.



Knutselen

Na het luisteren naar alle informatie is het nu tijd voor de kinderen om zelf aan de slag te gaan. Ze mogen gaan knutselen. Met een gele pompon en zwarte pijpenragers worden er mooie bijen gemaakt die na afloop mee naar huis worden genomen.



Microscopen

Om de verschillende delen van de bijen nog beter te kunnen zien zijn er een aantal preparaten gemaakt die de kinderen door de microscoop kunnen bekijken. Zo kunnen ze mooi de details zien van een achterpoot, de tong, de angel, een voelspriet en de kop van de bij. De kinderen worden aangemoedigd om te tekenen wat ze zien, en dat levert mooie schetsen op. Met een loep kan ook nog het verschil tussen een honingbij, een hommelmel en een wesp goed worden bekeken

.





Afsluiting

Rond 11.30 uur is de bijenochtend afgelopen. De kinderen hebben een mooie inkijk gekregen in de bijenwereld. Op een leuke manier hebben ze veel geleerd over onze gevleugelde vrienden die zo belangrijk zijn voor de natuur. Voor de kinderen was het leerzaam, en de ongeveer 15 vrijwilligers van het IVN hebben met veel plezier hun kennis gedeeld.

We hopen in 2023 de volgende groep 5 te verwelkomen en kennis te laten maken met deze bijzondere insecten.

Foto's bij dit artikel: Peter Lefèvre

Kidsmiddag

Marjo Dullens

Op zondag 26 juni was het druk in de toren van het IVN Elsloo. Ruim 25 kinderen waren met hun ouders naar het IVN honk gekomen om te knutselen rond het thema Bloemenkunst. Er werd geplakt, getimmerd, geschroefd, gekleurd en gebloemschikt. Met als resultaat stoere houten bloemenpersjes, kunstige houten bloemen en nog veel meer prachtige creaties die de kinderen zelf verzonnen hadden”.

Zondag 4 september wordt er van 14.00 tot 17.00 uur weer geknutseld. Thema: Help de vogels de winter door!



Vanwege de dreigende regen is er binnen gewerkt



Foto's gemaakt door de vrijwilligers van de kidsmiddag

Waarnemingen

Bonte brandnetelmot (*Anania hortulata*)

Remi Diris

De laatste dagen van juni zag ik ineens diverse hele kleine, vrolijk getekende vlindertjes. Ik kon zelf niet achterhalen wat het voor een soort was, maar gelukkig wist Pierre Reubsat het al heel snel: de bonte brandnetelmot (*Anania hortulata*). Blijkbaar is dit een heel veel voorkomende (heel kleine) vlinder, maar voor mij was het toch 'een nieuwe'.

Let op: er is ook een brandnetelmotje (*Anthophila fabriciana*), maar dit is een nachtvlinder en lijkt veel meer op een mot dan op een vlinder.



Blauwvleugelsprinkhaan (*Oedipoda caerulescens*)

Nel de Geus

Deze zat op het terras. Nog nooit gezien; ziet er grijs uit al heeft hij een naam alsof de vleugels blauw zouden zijn. Maar als hij wegvliegt zijn ze blauw... helaas niet op de foto.



Esdoorndwergspanner (*Eupithecia inturbata*)

Pierre Reubsaet

Is een nachtvlinder die in juli – augustus in een generatie vliegt en komt op licht af.

Is in Nederland zeldzaam maar wordt het meest in Limburg waargenomen. Staat als gevoelig op Rode Lijst.



Smaragdgroene zomervlinder (*Chlorissa viridata*)

Pierre Reubsaet



Deze nachtvlinder vliegt van mei tot juli vanaf de schemering in een generatie.

Is zeldzaam in Nederland maar staat niet op de Rode Lijst.

Zadelzwam (*Polyporus squamosus*)

Margriet Roberts

Deze bijzondere paddenstoel vond ik het Elsloer bos. Deed me gelijk aan een theepotje denken. Maar van welke paddenstoel is dit het begin? Met deze vraag moet ik natuurlijk naar Jo Bollen, mycoloog van Elsloo, mailen en die weet altijd het antwoord. Het is de zadelzwam (*Polyporus squamosus*). Deze kan wel tot 60 cm uitspreiden. De steel is excentrisch geplaatst en aan de basis bruinzwart. Voorkomend op es, hetzij op stomp en of deels vermolmd houtresten.



Brede W-uil (*Lacanobia w-latinum*)

Pierre Reubsaet



De brede W-uil is een nachtvlinder die van eind april tot eind juli in een generatie vliegt. Soms zie je ze overdag rusten op een paal of boomstam. Ze hebben een ontzettend goede schutkleur.

Komt vrij algemeen voor maar staat als kwetsbaar op de Rode Lijst.

Rode erwtengalwesp (*Cynips divisa*)

Pierre Reubsæet

Dit is een vliesvleugelig insect uit de familie van de echte galwespen. De gal vind je eind mei / begin juni op de eik aan de achterkant van het blad. De rode erwtengallen vallen samen met de bladeren af en de larve overwintert in de gal. Hieruit ontwikkelt zich in het voorjaar dan weer een nieuwe gal die weer nieuwe eitjes op de bladeren van zowel de zomer als de wintereik legt.

Als de gallen ouder worden veranderen ze van kleur zodat ze moeilijker te zien zijn op de oude blaadjes.





Rode erwengelwesp met rupsjes wapendrager

Rups helmkruidvlinder

Margriet Roberts

Begin juni ontdekte ik in onze botanische tuin deze, voor mij, bijzondere rups. Mijn helpdesk voor wat betreft deze beestjes (Pierre Reubsaet) zegt dat het de rups van de kuifvlinder is. De waardplanten van deze vlinder zijn toorts (verbascum soorten), vlinderstruik en natuurlijk helmkruid.

Deze rups wordt wel eens verwisseld met de rups van de helmkruidvlinder. Een duidelijk onderscheidend kenmerk dat wel uitsluitend biedt, is te zien aan de rugzijde. Bij de kuifvlinder bevinden zich daar twee kleine zwarte

stippen in de gele dwarsband. Bij de helmkruidvlinder zijn deze stippen groter en niet helemaal omringd. Het determineren van deze 2 levert dus problemen op. Kuifvlinder heeft een voorkeur voor toorts en de helmkruidvlinder voor helmkruid.

Als u een van de 2 tegenkomt, als rups of vlinder, geeft dat dan door via "waarneming.nl" of "Telmee". Liefst met foto en geef ook aan op welke waardplant de rups of vlinder gevonden is. Zo krijgen we nog een beter inzicht in de overeenkomsten en verschillen van die twee. Deze foto heeft Pierre op mijn verzoek bewerkt. Met dank hiervoor.



Helmkruidbladwesp (*Tenthredo scrophulariae*)

Margriet Roberts

Op dezelfde dag vond ik ook deze twee die het heel gezellig hadden. Ook hier weer Pierre geraadpleegd. Het zijn 2 helmkruidbladwespen. Toeval? De planten waarop de larven zich ontwikkelen komen uitsluitend uit de helmkruid familie die ook de waardplanten van deze wespen zijn. Omdat ze een andere bouw en levenswijze hebben, met name afwijkend larve stadium en omdat ze geen nest maken, worden ze niet beschouwd als “echte” wespen. In de herfst worden de eitjes afgezet tegen bladeren waarna de eitjes eerst overwinteren en in het voorjaar pas uitkomen.

Ook deze foto, met mijn telefoon gemaakt, heeft Pierre voor mij bewerkt.



Parende helmkruidwespen

Waarnemingen vlinders: Windepilstaart en Walstro- pilstaart (*Agrius convolvuli* en *Hyles gallii*)

Annie Bours en Remi Diris

Op 13 augustus vond ik een heel grote, bijzondere, vreemde en vooral: onbekende vlinder op mijn grasveld. We hebben een grondig onderzoek verricht op internet en vonden uiteindelijk dat dit een **windepilstaart** moest zijn, uit de familie der pilstaarten. Het is een nachtvlinder, een trekvlinder uit Zuid-Europa, die bij ons redelijk zeldzaam is. De naam verwijst naar de voeding, aangezien het dier zich voornamelijk voedt met de bloemen van de akker- en haagwinde.



Windepilstaart

foto: Remi Diris

Wat dit verhaal nu best wel speciaal maakt, is dat diezelfde dag ook Annie Bours een heel bijzondere pijlstaart vond, en wel op de muur in haar woonkamer: een **walstropijlstaart**, eveneens uit de familie der pijlstaarten. Volgens de beschrijving is dit een dagactieve nachtvlinder.

Ze komt voor in Noord-Amerika, Europa, Centraal-Azië.

In Nederland staat ze op de Rode Lijst als 'bedreigd'.

Ook hier verwijst de naam naar de voeding, namelijk het walstro.

Echter ook het wilgenroosje staat op haar menu.



Walstropijlstaart

Foto: Annie Bours

Is het hiermee 'op'? Nou nee, want blijkbaar zijn er nog meer pijlstaartvlinders. Let maar eens goed op, op uw teunisbloemen (teunisbloempijlstaart), op de wolfsmelk (wolfsmelkpijlstaart), enz. De reden dat wij deze bijzondere vlinders kunnen zien, heeft waarschijnlijk te maken met het warme weer van de laatste jaren.

Smaragdhagedis, muurhagedis en beverrat

Nel de Geus



Muurhagedis (podarcis muralis) in Eport (Frankrijk)

Tijdens onze vakantie in Frankrijk, in het departement Vienne, zagen we natuurlijk ook geregeld dieren in het wild. Bij deze een paar foto's.



Smaragdhagedis (lacerta viridis) in Eport



Beverrat (myocastor coypus) in Lac de Murat (Fr)

Een kleine bijdrage onder de noemer 'toevallige ontmoetingen'.

Henk en Tonny Jacobs

Een erg mooie route om te fietsen is die tussen kanaal en Maas naar Itteren. Ter hoogte van kasteelhoeve Hartelstein passeren Tonny en ik een bankje met een paar vogelaars die de kijkers gericht hadden op de meertjes in het uitgediepte gebied. Nieuwsgierig als ik ben knijp ik in de remmen voor een praatje. En wat bleek? Het waren Jo en Pierre van onze vogelwerkgroep. Je vraagt je af, wat is er zo spannend aan een paar dobberende eenden en meeuwen? Al snel turen we door de kijkers en er gaat een wereld voor ons open. 'Kijk, daar een paar tureluurs' en warempel, steltlopers die zenuwachtig op en neer stappen, om tureluurs van de worden. Zo kom je aan je naam. Staat op de Rode Lijst, dus dit is een buitenkansje. Ook zien we

een boomvalkje, niet te verwarren met de biddende torenvalk. Deze boomvalk jaagt op een hapje in de ene duikvlucht na de andere. Nog nooit gezien, of toch wel? Dit is de uitdaging van de vogelaars, het onverwachte opsporen. Weer wat geleerd.

Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Nel de Geus

Ook in Frankrijk, in Eport, een heel klein dorpje in de Vienne, hadden we een verrassende ontmoeting met vlermuizen!

Tijdens ons verblijf in het huis en ook een paar weken ervoor waren de luiken van het raam in de keuken open. Op de avond voor we zouden vertrekken zijn we alle luiken gaan sluiten, dus ook die van de keuken. Het was nog vroeg in de avond en dus nog licht. Op het moment dat we de luiken sloten kregen we een nogal verrassende aanblik: tientallen vlermuizen hadden deze plek uitgekozen als hun slaapplek gedurende de dag. De zon stond niet op dit luik dus het was een goede rustplaats. Wreed hebben we ze uit hun slaap gewekt. Het was even schrikken: sommige bleven op de muur of op het luik zitten maar een aantal viel meteen op de vensterbank en op de grond. Ze moesten echt even bijkomen! Dat gaf me wel de gelegenheid ze eens beter te bekijken en ook te fotograferen. Normaal zien we ze alleen razendsnel met vele wendingen over ons hoofd vliegen. Navraag bij Bart de Rooy leerde me dat het de laatvlieger is; volwassen dieren maar ook nog jonge exemplaren.





Vleermuizenkast (gigantus)

Peter Lefèvre

De tuin van IVN Elsloo is nu ook een mooie, originele vleermuizen-broedkast kast rijker. Het heeft meer iets weg van een flatgebouw maar dan plat. In ieder geval ruimte genoeg voor vleermuizen.

Deze vleermuizenkast is door een bekende geschonken; fijn dat deze nu een mooi plaatsje krijgt.



Hier kunnen ze mooi een kolonie vormen, wij mensen zouden dan eerder zeggen een commune, waar ze ongestoord kunnen leven en zorgen voor nageslacht.

Het plaatsen van deze kast was niet eenvoudig, veel spierkracht was er nodig maar dat hadden deze mannen wel. Het lidmaatschap voor een sportschool is voor hen niet nodig.

Als IVN-lid is het niet alleen praten over bloemetjes, beestjes, wandelen of vogeltjes. Maar ook

de handen uit de mouwen steken, met veel plezier.



Dat is aan Frans wel toevertrouwt, ook buiten zijn functie als secretaris.



Na alle voorbereidende werkzaamheden en dankzij alle materialen en gereedschap die Wim had meegenomen kon de kast opgehangen worden.

Ter verduidelijking, dit is geen renovatie van de gevel van het IVN-gebouw Elsloo.

Wim inspecteert de gevel waar de kast moet hangen.

De wetenschapper, Kamerlingh Onnes, schreef eens de uitdrukking “meten is weten”.



Meten is voor Wim, weten dat de kast recht komt te hangen. En uiteindelijk hangt de vleermuizen-broedkast.



Nol inspecteert de gedane werkzaamheden en keurt het goed met een dikke duim.

Met dank aan Wim, Wil, Frans en Nol hebben de vleermuizen uit Elsloo een mooie accommodatie, waar ze in kolonie kunnen leven en jongen kunnen grootbrengen.



Beverwerkgroep op zoek naar de bever

Jan Janssen (Maasband)

Beverssporen zijn gemakkelijker te ontdekken dan een bever zelf. Denk daarbij aan afgeknaagde takken langs de oever, glijsporen van de oever richting het water (waar de bever het water in glijdt) en de burcht zelf. Vooral in de winter en het voorjaar kun je deze sporen goed zien, want dan zijn de struiken en bomen nog niet uitgelopen. De bever zelf is minder makkelijk waar te nemen dan zijn sporen. Bevers worden pas actief rond schemertijd.



Op de laatste dag van juni gaan de leden van de beverwerkgroep op pad om een glimp op te vangen van de bever zelf. Dat doen ze bij de visvijver in Meers. Het zicht op het water wordt daar nauwelijks belemmerd door begroeiing. Rond de klok van half negen in de avond strijken de leden neer langs de plas. Met zicht op de burcht worden de posities ingenomen. Verrekijkers en foto toestellen in de aanslag.

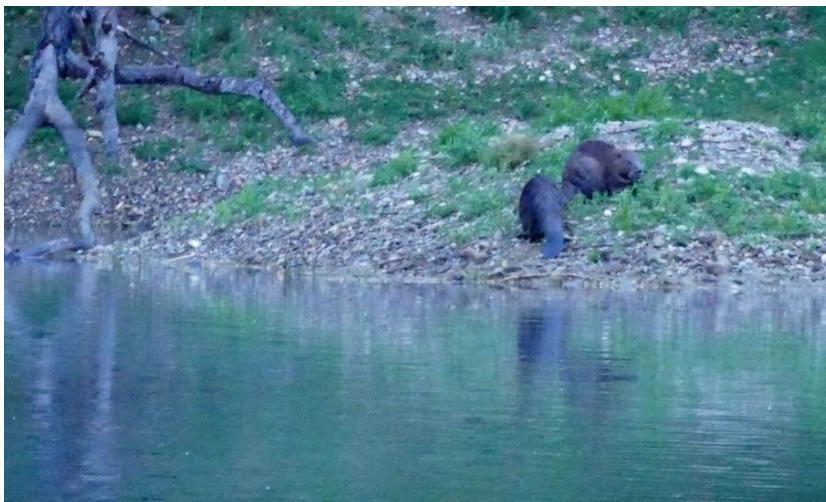


Foto: Jan Janssen

Nadat de stilte in de groep is neergedaald duurt het niet lang voordat een volwassen bever zich voor de burcht in het water laat spotten. Het lijkt erop dat hij namens de rest van de familie poolshoogte komt nemen. De activiteit rond de burcht blijft daarna beperkt. Af en toe laat een bever zich zwemmend zien. Het spannendste moment is als een van de bevers voor onze ogen de plas oversteekt. Daar is hij vervolgens op de kant te zien. Hij doet zich daar samen met een tweede bever te goed aan het aanwezige groen. Als het zicht na tien nagenoeg verdwenen is keren de leden tevreden huiswaarts. Voor sommige leden was het eerste keer dat ze de bever in levende lijve zagen. Een mooie ervaring. En zeker niet de laatste. Het smaakte naar meer.



Om haar taak van voorlichting en educatie over de bever te ondersteunen is de Beverwerkgroep op zoek naar een opgezette bever. Tot nu is het niet gelukt een exemplaar op de kop te tikken. Voor tips voor deze aanschaf houden de leden van de werkgroep zich aanbevolen.



*2 volwassen bevers bij de visvijver in Meers
Foto: Niek van der Gugten*

Glimwormen-/vuurvliegjeswandeling

Hub de Rooy

Op dinsdag 26 juli jl. om 22.00 uur vond de lokale glimwormwandeling van IVN-Elsloo, ook wel de vuurvliegjeswandeling genoemd, plaats onder leiding van Gertie van Hees en Marjo Dullens.

We startten vanaf het parkeerterrein van de voetbalclub Haslou.

Doordat Radio Limburg diezelfde avond tijdens haar regulaire uitzending voor deze wandeling nog wat extra reclame maakte, kwamen op het laatste moment nog een 8-tal onaan gemelde wandelaars meewandelen, hetgeen het totale aantal op 26 bracht; eigenlijk meer dan de bedoeling was. Desondanks mochten deze personen toch meewandelen.



*De start van de wandeling met uitleg van Gertie
Foto's: Margriet Roberts*

Na een korte wandeling via de Lindenberg en het Armsterveld kwamen we tegen 22.45 uur aan op de plek waar de vuurvliegjes zich bevonden.

Ik moet nog even kwijt dat vuurvliegjes (behorend tot de familie van de lampyridae; *Lamprohiza splendidula*; het kleinere soort vuurvliegje) slechts op enkele plekken in Limburg te zien zijn, o.a. op de Meinweg en ook in Catsop; op plaatsen waar het stil is tussen ongeveer

22.00 uur en 03.00 uur, dus vanaf de schemering tot in de nacht en dat alleen in de maanden juni en juli. In feite zijn vuurvliegjes kleine kevertjes met het formaat van ongeveer 8 tot 15 mm. De gevleugelde mannetjes vliegen in het rond en zorgen voor de lichtjes terwijl de vrouwtjes op de grond leven. Bij het zien van zoveel lichtjes in de nacht roept dat een speciaal gevoel bij iedereen op. Het is een wonderbaarlijk gezicht om honderden vuurvliegjes door de nacht te zien opgloeien. Het ene kevertje dooft zijn lichtje terwijl een ander weer opgloeit en dat bij tientallen tegelijk... een prachtig en ook wonderbaarlijk gezicht en dat zo dicht bij huis. Ik kan alleen maar iedereen, die hiervoor in de gelegenheid is, aanraden een keer deel te nemen aan een toekomstige vuurvliegjeswandeling. De moeite meer dan waard!



*Glimworm op grasspriet
Foto: Thea v.d. Gugten*



Omdat velen van ons nog nooit een glimworm of vuurvliegje van dichtbij hebben gezien heeft Pierre Reubsaet een aantal foto's gemaakt, na er eentje (tijdelijk) in een plastic buisje te hebben gevangen.



Foto's: Pierre Reubsæet

Vogelexcursie naar Zeeland

Pierre Duckers en Els Driessen

Zaterdag 21 mei zijn we met IVN Kerkrade, onder leiding van Olaf Op De Kamp met de bus naar Zeeland geweest. Onze eerste stop was in Schelpenhoek waar we een kopje koffie aangeboden kregen van IVN Kerkrade.

Daarna gingen we naar Flaauwers Inlage, een meertje.

Daar zaten veel vogels, zoals brandganzen met jongen, grutto's en scholeksters, Kieviten en nog veel meer vogelsoorten. Pierre zag ook een zilverplevier. Maar er waren ook hazen en schapjes.



Toen met de bus naar Plompe Toren waar we kleine karekiet hoorden; ook zaten er tureluurs en meeuwen. Vandaaruit gingen we naar Neeltje Jans waar we een wandeling door de duinen hebben gemaakt, waar een broedkolonie van zilver- en kleine mantelmeeuwen is. Als laatste bestemmingen reden we naar het historisch stadje Veere. Het was een mooie dagtocht.



Huiszwaluw, inventarisatie 2022 Elsloo en Meers

Vogelwerkgroep IVN-Elsloo

Juli is de maand dat de vogelwerkgroep huiszwaluwen gaat tellen. In 2022 hebben we op 6 juli in Elsloo geteld en op 7 juli in Meers.

In Elsloo tellen we middags, een groep in Catsop en de andere groep in Elsloo.

De telling in Meers begint altijd in de vooravond. Op de dijk bij de jeu-de-boules-baan is het startpunt.



Telling Elsloo

Foto: Peter Lefèvre

Dit jaar zijn in Elsloo en Catsop in totaal 19 bewoonde nesten geteld, 7 nesten in Elsloo en 12 nesten in Catsop.

Vorig jaar waren er 12 nesten in Elsloo en 6 nesten in Catsop.

In de straten rond het Maaslandcentrum zijn vanaf 2017 geen huiszwaluwnesten meer gezien, terwijl hier in het verleden redelijk veel bewoonde nesten waren.

De huiszwaluw (*Delichon urbicum*) is een zomergast in Elsloo en Catsop en is in de periode van april tot oktober in ons land. Andere zomergasten die je, met hoge snelheid in het luchtruim kan waarnemen zijn de boerenzwaluw en de gierzwaluw.

Tijdens mijn dagelijkse wandeling in het buitengebied van Catsop, zie en hoor ik de gierzwaluw vaak hoog in de lucht en zie de boerenzwaluwen vlak boven de akkers vliegen, wat een genot om dit te zien en te horen. Het beeld wat ik nog heb uit mijn jeugd, van huiszwaluwen die gezellig samen op een draad zitten, is verleden tijd. Zou het draadloos netwerk hier de oorzaak van zijn?

Eind augustus zijn er soms grote groepen huiszwaluwen boven Catsop waar te nemen, vermoedelijk verzamelen ze zich voor de trek naar Afrika.

Als de zomergast, de huiszwaluw, is vertrokken aan het eind van de zomer kan je nog wel eens een achtergebleven exemplaar zien die een laatste groet brengt en bedankt voor de gastvrijheid.

We zullen dan moeten wachten tot het volgende voorjaar.

In Meers is de huiszwaluw altijd goed vertegenwoordigd, in totaal 96 nesten, in 2021 waren dit er 103.

Een woning in Meers in de Grotestraat heeft 18 nesten om het huis. Gelukkig hadden de bewoners daar geen

problemen mee, en verlenen alle medewerking als we met de werkgroep komen tellen. Meers is een goed leefgebied voor de huiszwaluw met veel water en vliegende insecten. Vooral op muggen, die vaak in zwermen hoog in de lucht vliegen, zijn ze dol. Ook in Meers blijven de aantallen redelijk constant. Zoals gebruikelijk sluiten we de zwaluwtelling in Meers af met een drankje.



De afsluiting in Meers

Foto: Peter Lefèvre

Gierzwaluw (*Apus apus*)

Peter Lefèvre

Scriiiiiiiiiiiii, schriiiiiiiiiiiii, dit scherp gierende geluid en hun snelle vlucht, is voor mij een teken dat de zomer in aantocht is.

Eind april zijn ze meestal te horen boven Elsloo. Dit jaar waren ze aan de late kant, maar begin mei waren ze weer massaal aanwezig.

Na een lange reis vanuit hun overwinteringsgebied in het zuiden van Afrika, komen ze hier om te broeden. Meestal één legsel met 2-3 eitjes en dan de jongen grootbrengen. Het broedgebied is heel Europa ten zuiden van de poolcirkel.

Onderzoek heeft aangetoond dat ze in vijf dagen 5000 km. kunnen afleggen, hun gemiddelde snelheid ligt tussen de 100-120 km/uur.

De gierzwaluwen zoeken naar een geschikte plek om hun nestje te maken. Kantoorgebouwen, kerken of andere hoge plekken, zoals onder de dakpannen van onze burens.



kopje steekt onder de dakrand uit

Door de veranderde bouwmethodes en renovatie hebben de gierzwaluwen het moeilijk om geschikte nestgelegenheden te vinden.

Tijdens de broedtijd, tussen mei en juni, zitten ze op hun nest. De broedduur ligt tussen de 18 en 22 dagen. Na het uitvliegen komen de jongen niet meer terug op het nest. Soms gaat het wel eens mis.

In dit geval was het op een zondagmiddag, we liepen terug naar huis vanuit de IVN tuin en zagen op de Slakberg iets zwarts liggen. Onze eerste gedachten gingen naar een verdwaald zwart hondenpoepzakje. Op een gegeven moment bewoog het en bleek het geen zakje te zijn.



Jonge gierzwaluw uit de Slakberg

Verhip een jonge gierzwaluw.

Anki, Remi en ik keken elkaar aan, wat nu?

Opgepakt en bekeken, hij was nog erg levendig en zat al redelijk in de veren... Dan maar mee naar huis, Apus apus, en kijken of we je kunnen redden.

Thuis aangekomen dokter Google en Guus geraadpleegd voor tips wat ik zelf kon doen. Proberen te laten drinken was het eerste wat ik tegenkwam op Google en dit lukte goed. Een pink in het water gedoopt en zo het beestje laten drinken. Het is ongelooflijk, de baby gierzwaluw accepteert dit en neemt het water tot zich. Dit was voor mij een ongelooflijke ervaring, dat het kleine vogelbekje mijn pink accepteert en gaat drinken.

De Kroetwusj

Chris Wolthuis

Over de kroetwusj, Maria Hemelvaart op 15 augustus, raken we niet uitgepraat. Alleen al de schrijfwijze is divers. Uiteraard een gevolg van de verscheidenheid in de gesproken lokale Limburgse taal. In Elsloo is de spelling kroetwusj, een schrijfwijze die ook wel elders wordt gebruikt, maar deze wordt op de hielen gevolgd door kroedwusj, kruidwis (Maastrichts), kruudwis, kroedwösj. De “kruidenwusj” bestaat uit zeven kruiden waarvan de soorten kruiden per plaats qua samenstelling van het veldkruidenboeketje nog veel meer verschilt dan de schrijfwijze. Het gezegende boeket werd en wordt voor vele doeleinden toegepast om onheilwende gebeurtenissen af te wenden. Het mengen van zaden uit de kroetwusj met het zaaigoed voor het inzaaien van de akkers was een veel voorkomend gebruik bij boeren. De mooiste uitdrukking die ik op internet las was “Zij heeft haar kruidwis gekregen”. De schrijfwijze verklaart al de herkomst, een kinderwens die in Maastricht in vervulling is gegaan, maar in Zuid Limburg wordt veelal de kroetwusj op het hoogste punt in schuur of woning bevestigd om onheil te voorkomen. In veel Europese landen is Maria Hemelvaart een zondag en Italië spant daarbij de kroon waar het een grote en belangrijke feestdag is, die ingetogen begint en eindigt met schitterend vuurwerk. In Elsloo wordt, zoals het hoort, Maria Hemelvaart altijd op 15 augustus gevierd en ook dit jaar heeft IVN de kroetwusjen weer verzorgd, hetgeen op prijs gesteld wordt. Alle aanwezige kerkbezoekers namen een kroetwusj mee naar huis.



Na gedane arbeid zitten alle vrijwilligers aan de koffie en vlaai, een paar vrijwilligers ontbraken dit jaar omdat zij andere verplichtingen hadden.

Dialezingen het komende winterseizoen en voorjaarsdagwandeling 2022-2023

Martin Meulenberg en Chris Wolthuis

Maandag 3 oktober a.s. starten wij weer met een nieuwe serie van zes lezingen.

Zoals gebruikelijk vinden alle diapresentaties op de eerste maandagavonden van de maanden oktober t/m maart plaats, behalve in december zie onderstaand, in het Maaslandcentrum, aanvang 20.00 uur.

Aansluitend op de lezingen is er weer een bus-wandeldagtocht gepland, waarvan de datum is vastgesteld op zaterdag 22 april 2023.

Maandag 3 oktober 2022

Onderwerp: Zuid-Limburg, luilekkerland voor planteliefhebbers, gepresenteerd door Jean Claessens en Jacques Kleynen, Moorveld. Met veel soorten planten, waaronder de begroeiing in de hellingbossen en de kalkgraslanden. In deze presentatie veel bijzondere planten, die elders niet voorkomen, wordt op boeiende wijze gebracht met prachtige foto's en video's die de lezing ondersteunen.

Maandag 7 november 2022

Onderwerp: paddenstoelen met als presentator Henk Henczyk, Maastricht, lid van de "Paddenstoelen Studiegroep Limburg (PSL)" en oud-voorzitter van IVN afd. Geleen.

In deze lezing laat Henk Henczyk de aanwezigen kennis maken met "Paddenstoelen in de winter" zoals de titel luidt. Unieke beelden van een onverwachte schoonheid.

Maandag 12 december 2022

Guus en Martine Reinartz, Schaesberg. Lezing met als onderwerp: Aosta en Piëmonte, dat met zijn betoverende gebieden, van natuurschoon, cultuur en historie door Guus en Martina op een zeer gewaardeerde en boeiende wijze wordt gepresenteerd.

Maandag 2 januari 2023

René Krekels (1962, Geleen) uit Malden bij Nijmegen, is bioloog en natuurfotograaf, met een voorliefde voor het gedrag van de kleinere dieren en natuurfotografie. Reeds eerder gaf René met succes bij ons diapresentaties waaronder de laatste keer in het seizoen van 2018-2019. Hij heeft in de tussentijd weer spannende beelden gemaakt over diverse onderwerpen. René past een serie special aan voor IVN Elsloo, waarover in het decembernummer van de Kroetwusj meer details.

Maandag 6 februari 2023

Het onderwerp is besproken en met de presentator wordt nog overleg gepleegd; deze avond is bij het ter perse gaan van de Kroetwusj nog niet definitief vastgelegd.

Maandag 6 maart 2023

Presentator Olaf Op den Kamp, Morsbach - Schleiden (Eifel), met als onderwerp: Parken in Spanje met speciale aandacht voor vogels.

In deze lezing maken we kennis met de flora, fauna en landschappen van enkele Nationale Parken in Spanje. Voor het voetlicht komen: de Coto de Doñana, een moeras-en duinengebied met flamingo's, diverse soorten reigers, de Moorse nachtzwaluw, purperkoet en blauwe ekster en een exotische flora. De Pyreneeën met beuken-, dennen- en zilversparrenbossen en kale

rotsen waaromheen alpenkraaien en lammergieren cirkelen. Ook groeien hier bijzondere planten, unieke soorten die nergens elders voorkomen. Vervolgens zien we in de Sierra Morena zwarte varkens in de dehesas (weiden) en de uitgestrekte plantages van steeneiken. In de Sierra de Gredos en in de Sierra Nevada zien we de Iberische steenbok en diverse soorten narcissen. Een fraai moerasgebied is de Ebro-delta en op rustige stranden broeden vorkstaartplevieren en in de rietlanden zijn zangvogels en reigerachtigen.

Zaterdag 22 april 2023

Met Olaf Op den Kamp als gids de jaarlijkse wandeldag; een wandeling in de Eifel door het dal van de Roer.

Vertrek 9.00 uur Dorine Verschureplein met touringcar Vliex; terug in Elsloo rond 18.00 uur.

We beginnen nabij Untermaubach waar de Koppelstein de laatste uitlopers van het Buntsandsteingebergte vormt. Mooie uitzichten op het dal van de Roer en lopen in de richting Kreuzau. Deze Eifelwandeling is 12 km, maar kan worden ingekort. Het is over het algemeen een vlakke wandeling maar hier en daar (kort) een stukje berg op. Ook worden weer halte plaatsen voor de bus ingepland, voor diegenen die een stukje willen overslaan.



Foto: Eric v.d. Wal

Jaarprogramma Vogelwerkgroep de Wouw 2022

Zaterdag 1 oktober 2022

Landelijke Birdwatch-telling in het buitengebied van Meers

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers

Zondag 16 oktober 2022

Wandeling o.l.v. de Vogelwerkgroep in de Maasband

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers

Zondag 13 november 2022

Wandeling o.l.v. de Vogelwerkgroep bij de grindgaten van Meers

Vertrek om 9.00 uur bij de Fanfarezaal in Meers (bij de Witte Börstel)

Donderdag 15 december 2022

Punt-Transect-Tellingproject (PTT)

Vertrek om 9.00 uur bij de kasteeloren en de Botanische tuin in Elsloo



Foto: Eric v.d. Wal

Jaarprogramma Excursiewerkgroep 2022

Zondag 25 september

Vroege ochtendwandeling

Meer info op de website en nieuwsbrief t.z.t.

Zondag 30 oktober

Stiltewandeling

Meer info op de website en nieuwsbrief t.z.t.

Zaterdag 5 november

Natuurwerkdag

Meer info op de website en
nieuwsbrief t.z.t.

Maandag 26 december

Winterwandeling

Meer info op de website en
nieuwsbrief t.z.t.



Foto: Pierre Reubsaet

**Voor alle wandelingen van de excursiewerkgroep
geldt: opgave via de website,**

ivn/afdeling/ivn-elsloo

Maximaal aantal deelnemers 20 !!!

**Indien mogelijk wordt een nieuwe datum voorzien
als er veel aanmeldingen zijn.**

Voor het geval dat...

Provinciaal milieuklachtennummer
(dag en nacht bereikbaar) 043-3617070

Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer
Zuid-Limburg
Bel bij overlast vliegtuiglawaai
M.A.A. en AWAC's 043-3652020
Bereikbaar ma t/m vrij 9.00-14.00 uur.
Buiten deze tijden inspreken op
antwoordapparaat (zelfde telefoonnummer)

Dierenambulances

Dierenambulance Zuidwest Limburg 0900-4433224
Dierenambulance Geleen e.o. 0900-7009000
Dierenambulance centraal Limburg 0900-7009000
Dassenwerkgroep Zuid-Limburg 045-5443738

Bij de Belgische burens komt het Natuurhulpcentrum in actie als er dieren in nood zijn.

Dit centrum is gelegen aan de Industrierweg zuid nr. 2051 te 3660 Opglabbeek.

Tel. + 32 (0) 89 / 85 49 06

e-mail: info@natuurhulpcentrum.be

website: www.natuurhulpcentrum.be

De Groene Brigade: tel. 043 – 3 61 70 70

Voor Limburg zuid (Heuvelland) zijn de heren Huub Vink, Gerrit Lenting en Miel Lemaire.

Meldingen kunnen óók worden doorgegeven via e-mail:

groenebrigade@prvlimburg.nl

IVN gebouw 046 – 4234826

